

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА,
14 травня
2003 року

№ 87 (3087)

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На безробітті патріотизм не родить

Ранкове і денне засідання
13 травня

День уряду у Верховній Раді розпочався з доповіді голови Державного комітету у справах сім'ї та молоді Валентини Довженко про заходи Кабінету Міністрів щодо захисту національних інтересів держави у сферах національно-свідомого і патріотичного виховання молодого покоління та забезпечення умов його розвитку.

Зі співдоповіддю виступила голова Комітету ВР з питань

молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму Катерина Самойлик. Пролунала тривожна статистика. Патріотизм залежить від можливості людини реалізувати свої права на працю, житло, освіту. Саме тут, наголошували доповідачі та народні депутати, молодіжна державна політика провалилася: прийнято понад 100 законів та 300 програм з молодіжних питань, які здебільшого залишаються на папері.

(Закінчення на 2-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Внесок парламентів вагомий

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин зустрівся з делегацією Міллі Меджлісу (парламенту) Азербайджанської Республіки на чолі із заступником голови Міллі Меджлісу Зіяфетом Аскеровим.

Як повідомили в інформаційному управлінні ВР, під час розмови обговорювано конкретні кроки з реалізації домовленостей про співпрацю парламентів двох країн, досягнутих у ході попередніх зустрічей. Сторони відзначили вагомий внесок Верховної Ради України та Міллі Меджлісу в законодавче забезпечення подальшого розвитку міждержавних відносин у політичній і економічній сферах та у розв'язанні нагальних соціальних проблем наших держав. Зокрема, директор Інституту прав людини Академії наук Азербайджанської Республіки Ровшан Мустафаєв наголосив на провідній ролі парламентів у активізації відносин двох країн у сфері захисту прав людини. Володимир Литвин поінформував про хід політичної реформи в Україні, підкресливши вирішальну роль та відповідальність Верховної Ради у створенні збалансованої системи влади в країні.

Прибуває Президент Бундестагу

Сьогодні до Києва прибуває Президент Бундестагу Вольфганг Тірзе. Програма візиту передбачає зустрічі високого гостя з Головою Верховної Ради Володимиром Литвином, а також із Президентом Леонідом Кучмою та Прем'єр-міністром Віктором Януковичем. Вольфганг Тірзе покладе вінок до могили Невідомого солдата. Завтра він виступить у Києво-Могилянській академії з доповіддю на тему «Від радянського комунізму — до демократії: роль громадянського суспільства». Вольфганг Тірзе зустрінеється

також з журналістами та правозахисниками.

Після завершення київської частини візиту Президент Бундестагу відбуде до Криму. У Сімферополі він матиме зустрічі з політичним керівництвом Автономної Республіки Крим та відвідає німецько-український центр зустрічей «Гайдельберзький дім». А також огляне культурні пам'ятки Бахчисарая та околиць і скористається з нагоди зустрітися з представниками різних народів і віросповідань. Візит завершиться в Ялті.

СПІВРОБІТНИЦТВО

Готують лоцманів для Європи

Сьогодні розчала роботу триденна Чорноморська міжнародна науково-практична конференція «Підготовка і кваліфікація морських лоцманів та лоцманів-операторів служб регулювання руху суден». Організатори заходу — Міністерство транспорту України, Державний департамент морського та річкового транспорту, Держфлотінспекція України, відділення Морського інституту (Велика Британія) в Україні. Серед учасників форуму — представники морських адміністрацій, портів, лоцманських організацій з Польщі, Румунії, Болгарії, Великої Британії, Литви, Грузії, Туреччини, Росії, Азербайджану.

Саме на Миколаївському державному підприємстві «Дельта-лоцман», яке стало базою проведення конференції, створено вітчизняну сучасну школу підготовки морських лоцманів та лоцманів-операторів служб регулювання руху суден. Досвід підприємства, за словами його директора Віктора Бездольного, свідчить про потребу вивчення та обговорення на високому міжнародному рівні питань удосконалення форм і методів підготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів, повідомляє наш власний кореспондент Олена ІВАШКО.

ФАСАДИ І ЗАДВОРКИ

Забудову столиці — під контроль громади

Протягом усієї своєї історії Київ справедливо вважався однією з найкрасивіших столиць світу. Неповторний архітектурний образ зеленого міста над могутньою рікою формувався віками, і зодчі зазвичай були дуже обережні, коли йшлося про забудову його історичної частини.

(Закінчення на 3-й стор.).

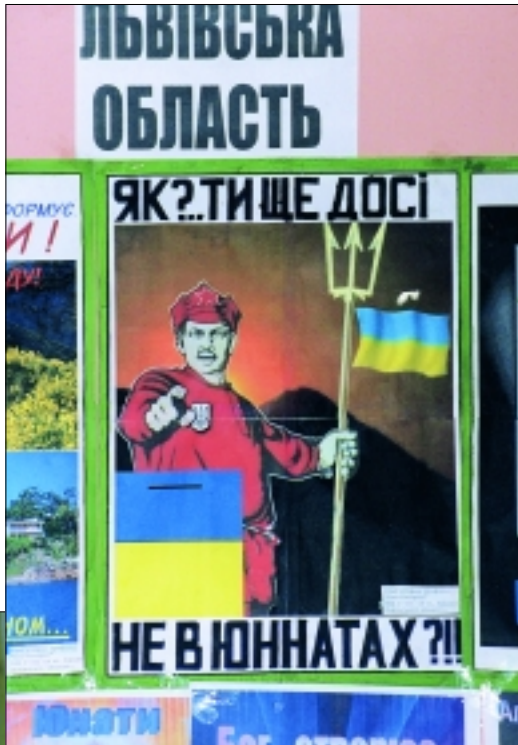
ДАЛІ ДІЯТИМЕМО МИ!

Про станції юних натуралістів пам'ятають усі. Два десятиліття тому ця система позашкільної освіти і виховання діяла на всій території СРСР. Завдяки самовідданості, знанням, переконаності та вірності справі

співробітників Національного еколого-натуралістичного центру і його директора Володимира Вербицького, за підтримки Міністерства освіти в нашій країні юннатську мережу вдалося зберегти. Центр проводить величезну

роботу з популяризації екологічних та природознавчих знань серед школярів. Достатньо сказати, що в ньому зібрано унікальні колекції тварин і рослин, під керівництвом його співробітників діти ведуть селекційну, дос-

лідницьку та агітаційну роботу. Маємо шанс увійти в майбутнє без протигазів, костюмів хімзахисту, дозиметрів та інших атрибутів антиутопії, що провіщають катастрофічні наслідки індустріалізації. І це реально. Адже якщо сьогодні в країні тисячі дітей і підлітків ладні обговорювати проблеми взаємодії людини з природою — то завтра буде кому ці проблеми розв'язувати. Такого висновку ми дійшли, побувавши на V Всеукраїнському конкурсі екологічних колективів (агітбригад) загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів. Фінал цього яскравого проекту проходив у Національному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді Міністерства освіти. Віра учасників конкурсу у власні сили, їхній талант, фантазія й ентузіазм кого завгодно, навіть, як то кажуть, «товстошкірого» здатні перетворити на активного еколога. Крім того, діти з притаманним юності максималізмом не хочуть чекати до «завтра». Вони вже діють.

(Закінчення на 6-й стор.).

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

У НОМЕР

Випий з топінамбуром

Івано-Франківський спиртозавод налагодив виробництво безалкогольних напоїв. Відтепер під торговою маркою «Княгинин» випускатимуть води із вмістом фтору, йоду, коралового кальцію, а також безалкогольні енергетичні напої на основі бальзаму Мамчура та топінамбура.

Ця продукція є результатом спільної роботи фахівців Івано-Франківської медичної академії, наукового центру «Інтелект» та творчого колективу спиртооб'єднання. Її виробляють з натуральної сировини, без барвників, хімічних наповнювачів та ароматизаторів. Медики запевняють, що вживати ці напої можна для профілактики багатьох захворювань, повідомляє наш власний кореспондент Наталія АНДРУСЕЧКО.

Діти ще навчаються, а дорослі вже готують їм відпочинок

Нинішнього оздоровчого сезону збільшиться кількість дитячих оздоровниць на Луганщині. Через місяць 783 табори приймуть більш як 100 тисяч школярів. Водночас керівники області бідкаються, що окремі власники літніх оздоровниць просто нехтують проблеми дитячого оздоровлення. Принаймні йдеться про 16 таборів, що належать низці підприємств області. Питання стоїть так: якщо власники не спроможні утримувати свої оздоровниці, область знайде нових власників.

Воду очистити ультрафіолет

У Запоріжжі питну воду знезаражуюватимуть ультрафіолетом. З допомогою спеціальної установки працівники комунального підприємства «Водоканал» мають намір поліпшити якість водопровідної води для мешканців Південного мікрорайону.

котрі зможуть забезпечити нормальну роботу з оздоровлення дітей.

Передбачено, що з місцевих бюджетів на оздоровлення школярів цього року буде виділено 6 млн. 672 тис. гривень. Крім того, розглядаються варіанти зниження цін на путівки. Багатьом батькам не по кишені платити 350—450 гривень за одну дитину. Один із шляхів здешевлення — закупівля харчових продуктів у місцевих товаровиробників, повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.

Вартість установки для альтернативного очищення води — 52 тисячі доларів США. Гроші надав «Водоканал». Ввести її в експлуатацію плановано наприкінці травня, повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

Континент
для Лавриненка

3

Гроші мають ходити за дитиною, а не дитина за грошима

4

Атлантида була в Криму?

7

На безробітті патріотизм не родить

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове і денне засідання 13 травня
(Початок на 1-й стор.).
Соціальні дослідження свідчать, що дві третини молодих людей готові стати на захист своєї батьківщини, якщо їй загрожуватимуть, а 50 відсотків юнаків і дівчат висловлюють бажання глибше знати історію України у всіх її суперечностях. Це — з одного боку. З другого — 40 відсотків молодих громадян бажали б народитися в іншій країні.
За роки незалежності кількість студентів в Україні зросла вдвічі. Водночас серед 2 млн. українців, які, за офіційною статистикою, перебувають на заробітках за кордоном, більшість — мо-

лоді люди. Статистика також стверджує, що до центрів зайнятості торік звернулися 900 тисяч юнаків і дівчат, а працевлаштовано лише 300 тисяч.
Ще разючіший контраст серед сільської молоді. Кількість молодих людей на селі збільшилася, що не може не радувати, але зростає і безробіття.
Народні депутати відзначали, що різко занепало сімейне виховання. І тут також причини реальні: з 2,5 млн. молодих сімей 800 тисяч — не забезпечені житлом. Якщо до цього додати, що серед молоді набуває поширення наркоманія, СНІД, прояви скептицизму, аморальності, хуліганства, то висновок один: дер-

жава у сфері національно-свідомого та патріотичного виховання громадян серйозно недопрацьовує. У проекті постанови ВР пропонується рекомендувати уряду для виховання свідомого громадянина та патріота, набуття молоддю соціального досвіду, високої культури міжнаціональних відносин, формування у молоді потреби та вміння жити в громадянському суспільстві, духовності та фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, трудової та екологічної культури розробити і подати до Верховної Ради проект закону України «Про затвердження Національної доктрини патріотичного виховання молодого покоління».

Анатолій КАРАСЬ.

Жертв немає?

Посольства України у країнах Центральної Африки з'ясовують достовірність повідомлень про інцидент з літаком Іл-76 у Демократичній Республіці Конго. Ця тема стала предметом телефонних переговорів Міністра закордонних справ України Анатолія Зленка з його конголезьким колегою Леонардо Ше Окітунду. Пан Окітунду повідомив, що в країні створено урядову комісію з розслідування аварії. І по завершенні її роботи Київ отримає докладну інформацію.

Іл-76, що належить Українській авіаційній транспортній компанії, було орендовано для польотів між містами Кіншасою та Лумумбаші. Минулого четверга ним летіли 120 військовослужбовців Конго на заході, присвячені Дню революції. За 40 хвилин після зльоту сталася розгерметизація літака. Чіткої картини того, як розвивалися події далі, немає. Керівник прес-служби Міноборони Костянтин Хівненко прочитував офіційну відповідь в. о. командувача ВПС Конго Нумба Нгуа Енока: «Після щасливого приземлення в Кіншасі з причини несправності системи герметизації вантажопасажирської кабіни літака Іл-76 не виявлено жодних втрат». У такий спосіб керівництво ВПС Конго спростувало повідомлення про загибель людей, яких нібито викинуло за борт літака. Нагадаємо, що раніше уряд Конго підтверджував факт загибелі 60 осіб і не відкидав вірогідність того, що кількість жертв може бути й більша. Мовляв, літак перевозив і близько сотні цивільних осіб, у тому числі жінок та дітей. Водночас, за словами Костянтина Хівненка, уряд Конго претензій українській стороні не висловлював.

Фото УНАІН.

Там нічого не сталося

З цього приводу прес-служба Міністерства з питань надзвичайних ситуацій у своїй спеціальній заяві поінформувала ЗМІ: на Чорнобильській АЕС та об'єкті «Укриття» не зафіксовано жодних інцидентів чи надзвичайних ситуацій. Радіаційна обстановка у Чорнобилі, Києві, Київській області, у басейнах річок Дніпро та Прип'ять залишається стабільною. Потужність експозиційної дози на поверхні ґрунту та вміст радіонуклідів у воді не перевищують дозавірйних значень.

У кожного з нас можуть бути сумніви, але не вірити цій заяві не маємо підстав.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

«Дякуємо, сину, за пам'ять серця...»

Зворушливого листа на адресу черкаського корпусу «Голосу України» надіслав інвалід Великої Вітчизняної війни з Кам'янського району Григорій Пилипович Лебідь.

«Від імені всіх кам'янчан, учасників бойових дій, ветеранів та вдів, — пише він, — прошу через газету Верховної Ради України сердечне подякувати нашому народному депутатові Віктору Анатолійовичу Тимошенку за увагу до нас, старих фронтовиків. Рік, що минув після виборів, засвідчив, що ми не помилилися, обравши його до найвищого органу нашої держави. Наш депутат з повагою ставиться до своїх виборців, особливо до людей старшого покоління. З його допомогою в окрузі ведеться газифікація, поліпшується медичне і соціальне обслуговування. А нещодавно, на світле свято Перемоги, від Віктора Анатолійовича надійшли для всіх ветеранів вітання і подарунки. У продуктовому наборі, який привезли помічники народного депутата, були різні круп'яні вироби, цукор, олія, згущене молоко, зелений горошок... Ще й шоколад і пляшка міцного напою... Щоб у день 9 Травня колишні фронтовики могли випити оті знамениті «наркомівські сто грамів». Дякуємо тобі, сину, — закінчує листа Григорій Пилипович, — за пам'ять серця...»

Як повідомив Сергій Піддубний, помічник-консультант Віктора Тимошенка, інвалідам, ветеранам минулої війни та вдовам Смілянського, Кам'янського та Чигиринського районів вручено напередодні Дня Перемоги 5 тисяч 260 подарунків вартістю понад 100 тисяч гривень. У всіх райцентрах округу ввечері 9 Травня засяяв вогнями святковий феєрверк — вітання від народного депутата України.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: народний депутат України Віктор Тимошенко.

Фото Богдана МАСЮЖИКА.

У Києві відбуваються мирні акції протесту громадськості проти переслідувань та утримання під вартою правозахисника, журналіста, члена Національної спілки письменників України Леоніда Сапі.

Відносини склалися конструктивні

Президент України Леонід Кучма зустрівся з членами Моніторингового комітету Парламентської асамблеї Ради Європи, який провів у Києві своє виїзне засідання. Як повідомила УНАІН прес-секретар глави держави Олена Громницька, під час розмови сторони, зокрема, торкнулися питань виконання Україною обов'язків члена Ради Європи, суті змін до Конституції України, запропонованих Президентом, стану свободи слова в Україні. Леонід Кучма наголосив, що відносини, які

склалися останнім часом між Україною і ПАРЄ, конструктивні. Кажучи про зміни до Конституції, глава держави заявив, що їх основна мета — створення системи взаємної відповідальності гілок влади з урахуванням європейського і світового досвіду.

Учора члени Моніторингового комітету ПАРЄ провели ще низку зустрічей з представниками українських владних структур. Питання виконання Україною взятих під час вступу до РЕ зобов'язань було обговорено

на зустрічі з Міністром закордонних справ Анатолієм Зленком. З Уповноваженим Верховної Ради з прав людини Ніною Карпачовою гості обмінялися думками щодо захисту цих прав нашою державою. Відбулася також зустріч із керівництвом Генеральної прокуратури. А переконатися у великому різноманітті оцінок політичної ситуації в Україні члени Моніторингового комітету змогли під час бесіди з представниками груп і фракцій Верховної Ради.

ПРОГНОЗИ

Кавун — ягода примхлива

Безпрецедентна холоднеча піднесла чимало сюрпризів, переважно неприємних. Один з останніх прогнозів: крім дефіциту озимих пшениці й жита, цього року очікується нестача винограду столових сортів.

Ті, хто на своїх земельних ділянках вирощує виноград, встигли переконатися, що багато рослин постраждали від морозів. А це означає, що навіть у пік сезону ціна за кілограм налитих сонцем кетягів навряд чи знизиться до трьох гривень.

З малиною і смородиною ситуація нині вимальовується більш оптимістична. Вони морозостійкіші. Та за недостатньої кількості ягід на ринку їх ціна зростатиме. Очікується щедрий урожай полуниці, але в разі надлишку дощів вона може бути з нещільним м'якушем.

На півдні країни багато господарств мають великі сподівання на овочі та баштанні культури. Жителі тамтешніх сіл не шкодують місця на своїх наділах під помідори та кавуни. Місцями селяни виділяють під баштанні навіть ті ділянки, де раніше сяяли пшеницю. Воно й зрозуміло. Продаючи кавуни й дині у такий не надто врожайний рік, матимуть чималий прибуток. Звичайно, кавун — ягода примхлива (кавун — це саме ягода), і пов'язані з її вирощуванням затрати досить високі. Чимало грошей йде на добрива — без відповідного живлення вона не виросте до «ринкових» розмірів.

З приводу помідорів думки різні. Декотрі сільгоспвиробники вважають, що цей овоч нинішнього року матиме добрий збут. Інші запевняють: лівову частку врожаю не реалізують. Хіба що його закуплять переробні заводи, які звичайний приймають помідори за досить низькими цінами.

Іван ЛАЗНЮК.

СПОРТ

Футбол. Позавчора у столиці стартував перший міжнародний турнір пам'яті Валерія Лобановського. Під час церемонії відкриття член виконкомів ФІФА та УЄФА, віце-президент Федерації футболу Франції, видатний футболіст другої половини XX сторіччя Мішель Платіні привітав онука Валерія Васильовича — Богдана, якому виповнилося шість років, з днем народження. І подарував хлопчикові величезного іграшкового пєсика.

Взагалі в онука видатного тренера було багато турбот. Разом із капітаном «Динамо» Олександром Головком Богданчик зробив символічний удар по м'ячу перед матчем киян з московським «Локомотивом». А залишав футбольне поле онук

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Суто українська справа

знаменитого діда на електромобілі, подарованому йому динамівцями.

«Шахтар» (Донецьк) — ЦСКА (Москва). 5:4 (основний і додатковий час — 0:0, усе вирішили пенальті).

Одинадцятиметрові реалізували: Гай, Пуканич, Глевецька, Воробей, Тимошук — Гусєв, Кириченко, Лайзанс, Кусов; **не реалізував** — Соломатін (штанга).

«Шахтар»: Шутков, Гай, Ндіає (Ярошенко, 91), Пажин (Глевецька, 62), Флорія (Старостяк, 91), Тимошук, Левандовський (С. Попов, 46), Бахарєв (Брандао, 46), Пуканич, Белік, Воробей. Тренер — Валерій Яремченко.

ЦСКА: Акінфєєв, Семак (Кусов, 46), Березуцький, Яновський (Соломатін, 20), Гусєв, Гогнієв (Євсіков, 100), Ярошик (Лайзанс, 34), Д. Попов (Кириченко, 46), Березуцький, Рахимич (Шемберас, 46), Шершун. Тренер — Валерій Газзаєв.

Арбітр — Роман Люкас (Латвія).

12 травня. Київ. Стадіон «Динамо» імені Валерія Лобановського, 15 000 глядачів (вміщує 18 864).

У деякого склалося враження, що арміїці мали невелику перевагу упродовж матчу, створили низку гострих моментів. Однак і «Шахтар» вів свою партію упевнено, добре організувавши оборону. А все вирішила футбольна «рулетка» — післяматчеві пенальті...

«Динамо» (Київ) — «Локомотив» (Москва). 2:0. Мілевський, 10, Рінкон, 71.

«Динамо»: Рева, Шацкевич (Леко, 46), Федоров, Голово, Калдурі, Чернат (Рінкон, 46), Пєєв (Нєсмачний, 54), Гусін (Гіоанє, 46), Шацких (Мєлашенко, 46),

Мілевський (Бєлькевич, 56), Гавранчич.

«Локомотив»: С. В. Овчинников, Ніжєгородов, Дроздов (Мнгуні, 66), Ігнашевич, Ізмайлов (Мамінов, 46), Лоськов, Євсєєв (Обрадович, 75), Сєнніков, Вучичєвич (Сірхаєв, 46), Асатіані, С. І. Овчинников (Жуліо Сєзар, 55).

Арбітр — Любош Міхєл (Словаччина). 12 травня. Київ. Стадіон «Динамо» імені Валєрія Лобановського. 18 000 глядачів.

У понєділок був день народження не тільки в малєнького Богданчика, а й у наставника чємпіона Росії Юрія Сємїна, котрому його київський колега Олєксій Михайличєнко вручив розкішний букєт троянд. А на полі відбувся цікавий і захопливий пєсєдинок.

Навіть дуже суворий в оцінках Олєг Блєхін мов розтанув. Йому загалом дуже сподобалися матч, гра динамівців. Він сказав мєні, зокрема, що дуже симпатизує Флоріну Чернату, вважає його хорєшим майстром з чудовою грою лівою ногою.

Обидва м'ячі динамівці забили дуже ефектно. Юний Мілевський пробив під поперечку. А Рінкон скористався відмінною передачею Бєлькевича і перєграв захисника та воротаря.

Сьогдні — завершальний ігровий день. На НСК «Олімпійський» у матчі за третє місце зустрінуться ЦСКА—«Локомотив» (початок о 15.00). А у фіналі зійдуться одвічні суперники — «Динамо» і «Шахтар» (19.00).

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: грають «Шахтар» і ЦСКА.

Забудову столиці — під контроль громади

ФАСАДИ ТА ЗАДВІРКИ

(Початок на 1-й стор.). Проте саме в цій частині протягом останніх років було зведено багато нових об'єктів, що спричинили в киян, та й не тільки в них, неоднозначну реакцію, часом палкі дискусії. Ще й досі предметом суперечок є реконструкція майдану Незалежності, будівництво фітнес-центру на території Національного заповідника «Київська Софія» та реставрації на території Києво-Печерської лаври.

У цей період мало місце спорудження різних об'єктів на місці знесених історико-культурних пам'яток по вулицях Володимирській, Прорізній, Михайлівській, Ярославів Вал, Липській, Лютеранській або спотворення будинків-пам'яток різними надбудовами та прибудовами, як на Круглоуніверситетській, вулицях Леонтовича, Івана

Мазепи і навіть на Хрещатику.

Про все це та багато іншого йшлося на громадських слуханнях «Проблеми забудови і збереження історичного середовища Києва», що нещодавно відбулися у столичному Будинку архітектора з ініціативи Спільки архітекторів України, Всеукраїнської організації «Громадський контроль», Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, київських міських організацій «Зелений світ», «Довкілля ХХІ», Клубу естетичної непокорі та багатьох інших громадських організацій.

Із різкою критикою містобудівної політики, що здійснюється нині в Києві, виступила голова оргкомітету слухань, професор, член-кореспондент Національної академії образотворчого мистецтва та архі-

тектури Лариса Скорик.

Вона висловила обурення нічим не виправданими потворними вирубками зелених насаджень на схилах біля Печерської лаври, у парку імені Шевченка та спробою вирубати тополі на бульварі Шевченка, яку вдалося відвернути лише завдяки протестам громадськості. Усе це, було сказано в доповіді, робиться з благословення головного архітектора міста та управління з питань охорони історико-культурної спадщини Київської міської держадміністрації.

Зі своїми критичними зауваженнями виступили народний депутат України Віталій Шибко, голова Київського міського відділення Всеукраїнської організації «Громадський контроль» Микола Заріцький та інші учасники слухань.

На пропозицію учасників було обрано Вищу громадську колегію з проблем забудови та збереження іс-

торичного середовища Києва, яка має брати участь від імені громадськості міста в обговоренні та погодженні проектів, що стосуються забудови історичної частини Києва, реконструкції парків, акваторій та інших визначних ландшафтних місць.

У прийнятті на слуханнях резолюції їх учасники вимагають від міської влади припинити практику будівництва за непогодженими з громадськістю проектами; заборонити функціонування незаконно збудованої споруди фітнес-центру на території Національного заповідника «Київська Софія»; накласти мораторій на будівництво нових монументів у центрі міста та на реалізацію намірів КМДА відновити 164 культові споруди, більшість яких не має архітектурно-художньої цінності.

Олександр БАКУН.

Континент для Лавриненка

Відлунав V Міжнародний конкурс молодих піаністів пам'яті Володимира Горовиця. Один з переможців (третє місце, середня вікова група) — перед вами на знімку.

Він, як і маестро Горовиць, — теж Володимир (запам'ятайте — Лавриненко) і теж киянин, першокурсник нашої Національної музикальної академії, клас славного професора Рябова. Володя на конкурсі грав Шопена, Равеля, Баха, Бетховена. Враження від виконавської манери: він грає обережно, акуратно й вишукано. Так, мабуть, грають принци старих династій або юні гвардійські офіцери —

якщо вони десь ще в світі грають на роялі! Втім, він грає так, що про манеру поводження з інструментом скоро забуваєш: так, ніби це не рояль, а струмок, коло якого варто постояти й послухати. Можливо, й це враження суб'єктивне. Гаразд, я мовчу, хай тепер австралійці ламають собі голову, з чим порівняти виконавську манеру цього хлопця. Чому австралійці? Бо Володимир як переможець вирушить у концертне турне по Австралії. О, зелений континент, де за кожним кушем стоять роялі і всі — для Лавриненка!

Олеся НАЙДЮК.

Фото автора

Вітер у гривах

Уже традиційно перші травневі дні дають старт перегонам рисаків на державному підприємстві «Дібрівський кінний завод № 62», що в Миргородському районі Полтавщини. Нинішні змагання приурочили до 115-річчя заснування славного підприємства і зібрали кращих рисаків та наїзників не лише з України, а й із близького зарубіжжя. Розігрувалося шість призів, у яких дві перемоги здобув дібрівчанин Григорій Назаренко — на кобилі Кумачовій та жеребці Аспарагусі, а жіночий заїзд виграла Олександра Рогоча на кобилі Ванді. Загалом свято підтвердило добру тенденцію щодо збереження і поступового відтворення

вітчизняного рисистого конярства, а численним і поважним гостям, місцевим селянам дало добрий заряд бадьорості й хорошого настрою.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

На знімках: 1) один із призів; 2) генеральний директор державного підприємства «Дібрівський кінний завод № 62» Володимир Таран вітає переможницю змагань Олександру Рогочу; 3) момент перегонів.

Фото Миколи БЕЗНОСА.

1

3

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Інспектори запобігають ДТП та закликають не робити викрадачам подарунків

Столичне ДАІ провело чергову акцію, покликаючи запобігти дитячому дорожньому травматизму «Київський школярик — зразковий пішохід». Упродовж майже трьох тижнів інспектори головного міста країни повідомляли батьків про факти порушень їхніми дітьми правил дорожнього ру-

ху. На думку начальника відділу ДАІ Печерського району Києва підполковника Леоніда Миколаєнка, подібні заходи вкрай необхідні, бо дають можливість запобігати «хворобі», а не боротися з її наслідками. Адже, на жаль, цифри свідчать, що підлітки доволі часто потрапляють під колеса. На підтвердження своїх слів Леонід Миколаєнко знайомить із сумною статистикою: за три місяці лише на території району внаслідок ДТП постраждало одинадцять дітей.

— Звісно, — каже він, — прагнемо впливати на ситуацію. У навчальних закладах часто проводимо змагання клубів веселих та кмітливих. Адже саме під час гри школярі добре засвоюють правила дорожнього руху. Кілька тижнів тому в Києві відбувся конкурс на краще знання підлітками ПДР. У змаганнях взяли участь усі райони столиці. Управління ДАІ міста віднайшло

кошти, частково допомогли спонсори. Завдяки цьому спромоглися купити діткам підручники, розробити білети. Запросили представників ЗМІ. І на подарунки грошей вистачило — майже всіх школярів, які брали участь у заході, заохотили. Взагалі, у нашому відділі офіцери закріплені за загальноосвітніми, а старшинський склад — за дошкільними закладами району. Жодна школа, жоден садочок без уваги не залишаються.

— Леоніде Івановичу, часто маленькі городяни потерпають від ще однієї, пов'язаної з авто, проблеми. У багатьох містах дитячі майданчики серед багатоповерхівок перетворюються на стоянки для машин.

— У такому разі ми можемо лише поспівчувати, але це проблема не співробітників ДАІ. Громадянам не заборонено користуватись автомобілями — і їх потрібно десь ставити. Волді вправі паркуватися на

тротуарах, якщо залишається не менш як два метри для руху пішоходів. Або ставити транспорт просто у дворі попід багатоповерхівкою. Такі дії не є порушенням Правил дорожнього руху чи інших нормативних актів. Якщо це створює якісь незручності, забруднює повітря, мешканцям будинку варто зібрати збори, запросити на них начальника ЖЕКУ. Якщо будинок кооперативний, — голову кооперативу. Тобто спільно розв'язувати проблему: виставити для проїзду транспорту якісь фізичні перешкоди, щоб та сама консьержка могла пропустити на територію лише машину «швидкої допомоги» або інших оперативних служб. Вважаю, громада має втручатися і коли авто паркують на дитячій майданчику, і коли там собаку вигулюють... Інспектори ДАІ не уповноважені ходити по дворах і повально знімати номерні знаки...

(Закінчення на 4-й стор.)

МЕДИЦИНА

До лікарні з мішками для сміття

Бабуся привела Даринку до відділу ОХМАТДИТу. У дівчинки були погані аналізи на гормони, тож лікарка порадила лягти до стаціонару. Зійшлися на тому, що пацієнтка буде приходящою, тобто Даринка має відвідувати лікарню в міру потреби.

Під час першого візиту, переглянувши направлення й записавши дані дитини, медсестра одразу провела інструктаж. Новоприбулим вона прочитала лекцію про правила поведінки для стаціонарних хворих. Ці норми були такі: «Якщо дитина пошкодить щось із лікарняного інвентаря, то батьки зобов'язані зіпсоване відшкодувати».

Мал. Євгенія ВАСИЛЬЧЕНКО.

— Та що ж вона може тут зіпсувати? — здивувалася бабуся. — Та ж Даринка навіть на вашому ліжку не лежати-ме.

— Ну, не знаю, що інструкцію не я писала, — відказала медсестра. І видала для ознайомлення наступну порцію інформації на двох аркушах.

Це був перелік господарських і канцелярських товарів, що їх батьки дитини, котра прибула на лікування, мали здати у фонд відділення. Перелік був досить показний. До нього входили: течки, файли, канторські книги, мийні засоби, туалетний папір і навіть мішки для сміття. Медпрацівниця заспокоїла стурбовану жінку: мовляв, усе зазначене в списку приносити не треба, «купіть, що можете». На що бабуся Даринки знову спробувала заперечити: навіщо їм здавати, скажімо, мішки для сміття, якщо онука не матиме часу смітити під час своїх коротких візитів до маніпуляційної. Розгубленій бабусі дали зрозуміти, що так належиться, і навіть показали журнал, де вели точний облік і контроль надаваної хворим чи то спонсорської, чи то добровільної допомоги. Щоправда, навіщо це робили, не зрозуміло. Мабуть, кількість пожертвованих госп- і канцтоварів якимось чином позначається на самопочутті пацієнтів відділення? Втім, ніхто не силував займатися доброчинністю в натуральній формі.

— Я подумала й вирішила що краще, либонь, принести щось із цього списку, — каже бабуся Даринки. — Може, від того ставитимуться до дитини краще. Видно, персонал докладає старань. Справді, навкруг чисто, хоча й бідно дуже. Приміщення потребує ремонту. Та на фарбу і шпалери з пацієнтів, хвалити Бога, поки що грошей не правлять.

Р. С. Ця замальовка з життя типова для багатьох вітчизняних медзакладів. Якщо на медпрепарати й харчування для хворих стаціонарів як-так гроші з бюджету якось знаходять, то на ремонт приміщень, меблі, канцтовари тощо кошти не передбачено. От і змушені медики звертатися по допомогу до хворих. Такі «добровільні пожертви» пацієнтів законодавчо не санкціоновано, тому вони не обов'язкові для виконання. Та більшість людей, що потребують медичної допомоги держустанов, вважають за краще підтримати їх товарами першої потреби, хоча, зрештою, це прерогатива держави, котра проголошує, що в нас у країні й досі безплатна медицина.

Ольга ВІТЕР.

З породіль грошей не беруть

До 310 новонароджених на рік з'являється в Кривому Розі від іногородніх матусь. Породіллі приїждять сюди не тільки з чотирьох закріплених за містом сільських районів, а й із Жовтих Вод, Зеленодольська, Херсона, Миколаєва...

Медики пояснюють це тим, що приїжджі просто не мають відповідного медичного обслуговування за місцем проживання. А може, причина ще й в іншому? Кривий Ріг став першим в області містом, де запроваджено безплатне забезпечення пологів.

Торік з міського бюджету на ці цілі було виділено 1,5 млн. грн. Окрім того, відремонтовано і розширено на 70 ліжок пологове відділення 7-ї міськлікарні, придбано необхідне обладнання, пральні машини.

Добру славу в жінок, які готуються стати матерями, має перший міський пологовий будинок. Тут дитині, що з'явилася на світ, забезпечено належні умови і догляд. У стаціонарі на 200 місць організовано цілодобове чергування лікарів-гінекологів, педіатрів, анестезіологів. Всі — фахівці високої кваліфікації. Пологовий будинок клінічний, з кафедрами акушерства, гінекології та перинатології Дніпровської державної медакадемії.

Наслідуючи приклад Кривого Рога, кошти на безплатне забезпечення пологів заклали в бюджеті нинішнього року вже половина міст і районів Дніпропетровщини.

Ванда ЛАРІНА.

Дніпропетровська область.

СУСПІЛЬСТВО

КОМЕНТАР

В Україні більш як 100 тисяч дітей позбавлено батьківської опіки. Нині причини сирітства мають економічний характер. Часто малюки стають сиротами за живих батьків.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Гроші мають ходити за дитиною, а не дитина за грошима

Не змінивши економічну ситуацію у країні, годі сподіватися, що кількість покинутих дітей зменшиться. Та вже сьогодні без додаткових затрат можна створити зовсім інакші умови для виховання знедолених маленьких громадян. Для цього було розроблено законопроект «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківської опіки».

У нашій країні, за даними соціологічних досліджень, майже 1 мільйон 200 тисяч сімей, котрі хотіли б взяти на виховання дітей, та ба, жодний нормативно-правовий документ України не забезпечує пріоритетність сімейного виховання дітей-сиріт. До речі, в цивілізованому світі практика колективного виховання в інтернатних закладах уже давно відійшла в минуле. Сім'ю дитини може замінити лише сім'я.

На думку народного депутата Олександра Фельдмана, розробника вищезгаданого за-

конопроекту, ситуацію можна змінити, якщо в основу чинної системи утримання і виховання сиріт покласти засаду: гроші мають ходити за дитиною, а не дитина за грошима.

— Нині установи інтернатного типу перебувають на балансі обласних бюджетів, а сімейного типу — на районних. Долю сироти вирішує глава районної держадміністрації. Він також відповідає за фінансування всіх статей районного бюджету. Влашту-

■ ■ ■

Утримання дитини в українській школі-інтернаті або будинку дитини коштує бюджету шість—вісім тисяч гривень на рік. Такі заклади переповнені в середньому на 30—40 відсотків. Держава змушена споруджувати нові інтернати. Кожна така новобудова потребує 15 мільйонів гривень.

■

вавши дитину в інтернат, районний начальник знімає з себе і моральну, і матеріальну відповідальність за маленького громадянина — тлумачить чинну систему державного фінансування дітей-сиріт Олександр Борисович.

Факівці твердять, що це — «економічна гармата», котра

буквально «вистрілює» дітей до інтернату.

Фельдман пропонує в законодавчому порядку дозволити трансферти між бюджетами двох рівнів у тій частині, що стосується дітей-сиріт. Тобто хочеш віддати дитину до інтернату — плати за неї до обласного бюджету шість—вісім тисяч гривень. Або на ці само гроші влаштуй двох дітей до прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу у себе в районі. (Утримання дитини в сім'ї або дитячому будинку сімейного типу коштує три-три з половиною тисячі гривень. А це удвічі менше). І, звичайно, тоді главі райдержадміністрації вигідніше буде не віддавати дитину в інтернат, а дати їй все-таки шанс відчувти себе коханою і захищеною в сімейному середовищі.

Ольга ВІТЕР.

На знімку: вихованці Житомирського будинку дитини для сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

День газети у трудовому колективі

«ГОЛОС» МАЄ ОДНОДУМЦІВ

Розгорнувши свіжий номер «Голосу України» та дізнавшись, чим живе країна, вирушають у дорогу селами району працівники Кам'янець-Подільської філії ВАТ «Хмельницькгаз», щоб доставити споживачам балони з голубим паливом, а часто-густо й поділитися свіжими новинами. Про те, щоб кожен із 190 працівників підприємства мав зранку свіжу газету, подбав його директор Анатолій Нестерук.

Підприємству незабаром сорок років. Воно успішне, сумлінно платить податки. Починалося з маленької контори зрідженого газу, згодом, коли в місто 1973 року прийшов природний газ, набуло розвитку, а сучасних стандартів сягнуло під керівництвом Григорія Кротюка, котрий і нині ще працює. Він задоволений, що в добрі руки передав підприємство. Тут з любов'ю впорядковано територію, ще трохи — і зазеленіє, забудує квітами, подивує доглянутим виноградником, плесом ставка, який облаштували працівники. А ідальна філії мало чим відрізняється від ресторану, хіба що дуже низькими цінами.

На обслуговуванні — 22400 газобалонних установок, 35 тисяч абонентів природного газу. Досі з 122 сіл району газифіковано лише 17, отож роботи у газовиків вистачить. А поточну виконують чітко й оперативно. Виклики аварійної служби записують на магнітофон, щоб реагувати вчасно, відстежувати та аналізувати ситуацію. Аварійна бригада посилає третє місце у всеукраїнському конкурсі в Запоріжжі.

Працівники філії вважають, що нічого героїчного не роблять, безперерійно поставляючи газ споживачам.

Проте є загроза відключень. І хоч як дивно, не платять саме заможні люди. А взагалі для споживачів тут є найризноманітніші кредити. Найголовніша проблема — дотримання техніки безпеки та ліквідація самовільних врізок.

Рік тому на виборах до об-

ласної ради кам'яначани віддали найбільше голосів — 24 тисячі — за Анатолія Нестерука. А колеги по корпусу обрали його головою фінансово-бюджетної комісії.

Турбує низький рівень газифікації області. І те, що балон скрапленого газу коштує 40 гривень, а справжня його ціна значно нижча. Мізерні кошти виділяють на заміну давно зношеного газового обладнання.

Віра ШПИЛЬОВА.
Фото
Станіслава
СТОЯНОВСЬКОГО.

«Так тримати, «Голос»! — кажуть Анатолій Нестерук, водій Олександр Ілліньський, слюсар Микола Кувіла та майстер Олександр Чепурняк нашому кореспонденту Вірі Шпильовій

Диспетчер Лідія Сабадаш свою справу знає на «відмінно»

Новий закон про телекомунікації захистить споживачів від монополістів

15 травня Верховна Рада розгляне важливий законопроект, котрий зачіпає інтереси практично кожного українця. Адже Закон «Про телекомунікації» покликаний урегулювати ринок зв'язку.

Необхідність прийняття цього закону назріла давно. За словами народного депутата Бориса Беспалого, галузь зв'язку — найтехнологічніша та найдинамічніша, а сучасного законодавства, що її регулює, немає. Через це керування ринком телекомунікацій в Україні проводиться практично у «ручному» режимі. Результат — ринок та інформатизації, що сьогодні водночас виконує функції державного керування та регулювання ринку, має великий вплив на монополіста «Укртелеком», керуючи держпакементом його акцій. А це, на мою думку, створює умови для лобіювання на державному рівні інтересів «Укртелекому» на шкоду іншим учасникам ринку й споживачам.

«Сьогодні Держкомзв'язку

та «Укртелеком», що перебуває під його впливом, є на ринку й гравцями, і суддями, і судовими виконавцями одночасно», — пояснює проблему депутат Беспалый.

Законопроект, що буде розглянутий 15 травня, саме й покликаний вирішити цю проблему, передбачаючи створення в телекомунікаційній галузі незалежного регулювального органу — Національної комісії з питань регулювання зв'язку (НКРЗ). Такі комісії діють практично у всіх європейських країнах. І, як показує досвід тієї ж Німеччини, після створення в цій країні незалежного регулятора, конкуренція на ринку підвищилася, а тарифи на послуги зв'язку навпаки — знизилися.

Крім того, закон «Про телекомунікації» встановлює загальні правила гри на ринку, визначаючи права та обов'язки сторін. Що це дає простому споживачеві? По-перше, законопроект чітко захищає його право на відшкодування збитків, пов'язаних із неякісним наданням послуг. За цим комісія буде прискіпливо стежити. Під

контроль комісії також підпадуть тарифи монополістів, а сам процес ціноутворення стане прозорішим і зрозумілішим.

Принциповим моментом є чіткий поділ функцій між НКРЗ і Державним комітетом зі зв'язку й інформатизації. За Держкомзв'язку залишаються питання державного керування ринку й видачі ліцензій на послуги й радіочастоти. НКРЗ виступає в ролі третейського судді в спірних питаннях із ліцензування. Якщо Держкомзв'язку порушив установлені законом терміни видачі ліцензії або необгрунтовано відмови у її видачі, що частенько трапляється останнім часом, незадоволений учасник ринку має право звернутися в НКРЗ. Рішення комісії з даного питання для Держкомзв'язку обов'язкове до виконання. До речі, введення ліцензування послуг передачі даних і доступу до Інтернету законопроектом не передбачається.

Але є сили, що намагаються зберегти сьогоднішню ситуацію — у парламенті зареєстрований альтернативний законопроект.

За словами одного з депутатів, збереження монополізму в галузі лобіюється окремими представниками колишнього керівництва Держкомзв'язку. В альтернативному проекті закону планується створити НКРЗ просто як департамент у складі Держкомзв'язку, а голову комітету і його першого зама автоматично вносити в число членів комісії. При цьому склад НКРЗ на затвердження Президенту України також пропонуватимуть перші чиновники галузі. На папері громадськості одержує рекомендаційного європейськими стандартами незалежного регулятора ринку, а на ділі — комісія перебуватиме цілком під контролем чиновників. Тобто консервуватиме нинішню ситуацію безконтрольного володіння ринком. Який із законопроектів вибрати — це вже робота народних депутатів. А споживачам залишається тільки сподіватися, що 15 травня монополізм не пройде й буде прийнятий законопроект, котрий справді змінить ситуацію на краще.

Максим ІВАНЕНКО.

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Інспектори попереджають ДТП та закликають не робити викрадачам подарунків

(Початок на 3-й стор.).

— Коли власники авто залишають машини під багатоповітрянками на ніч без нагляду, виникає інша небезпека — можливе викрадення транспорту.

— Нинішнього року в Києві за чотири місяці скоєно близько 190 незаконних заволодінь транспортними засобами. Причина здебільшого у безвідповідальному ставленні людей до свого майна. Деякі водії як міркують: закрав на ключ машину — можна на тривалий час залишити її біля магазину, школи, офісу, де нема обладнаної стоянки. Вважаю: роблять фактично комусь подарунок. Умільці, які спеціалізуються на незаконних заволодіннях, тепер добре оснащені. Можуть підібрати електронну відмичку, сканувавши сигнал сигналізації, або виготовляють ломачі з надтертого сплаву, за допомогою яких вдираються до авто та ламають замок запалення. Були навіть випадки, коли нашіптовану протитупонними засобами іномарку буксували чи завантажували на інший автомобіль. Але для цього, погодьтеся, потрібен час. Тому Державтоінспекція не перший рік попереджає про цю загрозу в листівках, які вручаємо водіям, розповсюджуємо через поштові скриньки, роздаємо у гаражних кооперативах. Закликаємо страхувати авто, обладнувати сигналізацією, встановлювати, нехай навіть найпримітивніші, протитупонні засоби, про які знає лише водій. Де нема стоянок, що охороняються, можливо, варто з сусідами організовувати нічне чергування. Для несанкціонованого паркування ставити принаймні фізичні перешкоди: шлагбаум, стовпчики — щоб заїжджали лише машини мешканців будинків. А керівникам радимо біля офісів організовувати для автомобілів своїх співробітників стоянки з охороною. Варто, щоб хтось був у машині, якщо її залишають під магазином. Не кожен злочинець зважиться на розбійний напад. У такому разі зловмиснику «світить» до 15 років позбавлення волі, тоді як за незаконне заволодіння транспортним засобом — до п'яти.

— Цікаво, які марки авто у кравців найпопулярніші? — Тепер крадуть усе, незважаючи на модель, стан, та зовнішній вигляд. Останнім часом викрадачі вподобали машини Волзького автозаводу. Можливо, тому, що підвищений попит на запчастини саме для цих машин.

— Який відсоток викрадених транспортних засобів усе-таки повертається законним власникам?

— Відсотків 30—40. У нашому районі з викрадених цього року одинадцяти автомобілів поки що знайдено п'ять.

Інтерв'ю взяв Валерій ДРУЖЕНКО.

Водії! Якщо дбаєш про своє авто, зверни увагу на цю інформацію...

Щоб цього не сталося з твоїм автомобілем, скористайся нашими порадами:

- За будь-яких умов знайди час та певну суму грошей і обов'язково обладнай машину протитупонним пристроєм. Найкраще, коли у вас буде нестандартний «секрет». Злочинець ніколи не зможе відкрити. Але коли в чужому автомобілі десь сидить займалися розсекречуваннями, то, як правило, це авто вкрадуть у сплюс.
- Навіть відлучаючись на хвилину від машини, не забудь надіслати потрібну копію сигналізації, увімкнути тумблер і забрати ключі з собою.
- Не залишай свої автомобілі просто небо - біля будинків, в місцях, де нема відповідної охорони. Таких чекати навіть не професійні автокради, вони оперують без надмірних зусиль похитати волю машини. Постійно користуючись послугами гаражів, слюсарів, які охороняють.
- Залишені машину на станції техобслуговування, не поспішайте розповідати слюсарям про свої секрети. Замовляй, краще звертатися до людей, які вам добре відомі.
- Не сподівайся, що у гаражі машина нечисто у фортеці. Адже відомо, що непротрупувати фортець не буває. А тому, де б водій не залишав машину, він повинен вжити заходів, аби вона не скористалася паливими локми.

Державтоінспекція міста Києва

Останнім часом у Києві щодоби викрадається декілька транспортних засобів. Парадокс, але злочинців влаштовують всі машини - від престижних іномарок до стареньких «Запорожців».

КАРТКА РЕЄСТРАЦІЇ УГОНУ

ХОЧЕШ ЗАПОВНІТИ?

«Ти у світі єдина. Ти у світі одна»

ВІСТІ З ДІАСПОРИ

Пані Ярослава Хортяні зустріла мене на порозі української світлиці словами: «Ви не уявляєте, що він з нами зробив. Він нам усю душу перевернув. Кожного нашого українського гена торкнувся»... З'ясувалося, що він — це народний артист України Василь Зінкевич. А «перевернув», бо за кілька днів до нашого знайомства в Будапешті відбувся вечір, присвячений шевченківській річниці, на якому виступив Василь Зінкевич. Успіх перевищив усі очікування.

«До якого рівня він підняв нашу свідомість! — продовжує пані Ярослава. — Як високо злетів авторитет України, як держави, що може пишатися співаками такого рівня! Ми не чекаємо від України фінансової допомоги. Розуміємо її проблеми. От якби протягом року приїздило з сім виконавців чи колективів такого рівня. Адже за останні 10 років було дуже мало... На наші вечори часто приходять маляри. Цього разу були люди з міністерств, депутати... Звичайно, не всі розуміли, про що саме співав Зінкевич. Але після вечора казали мені: «Ярославо, на якусь мить здалося, ніби до нас Карпати зайшли». А ще наспівували: «Це — моя Україна. Ти у світі єдина. Ти у світі одна»...

Про проблеми, яких немає

Мабуть, наші читачі вже помітили, що «ГУ» регулярно розповідає про життя наших співвітчизників за кордоном. Мої колеги вже побували в сусідніх Польщі, Росії, Молдові, Румунії. Відверто кажучи, поверталися не в надто піднесеному настрої. Чому? Ви вже знаєте з їхніх публікацій. Неможливість здобути освіту рідною мовою, читати українські газети, а іноді і небажання окремих «хахлов» (як вони самі себе називають) бути українцями — усе це не стосується нашої діаспори в Угорщині. Коли я їхала до Будапешта, мене попереджали. Нашого брата українця в Угорщині небагато — 5 070 осіб. Перше

обирають, приміром, п'ять представників однієї наменшини, вони можуть створити свій районний орган самоврядування. Районні органи, у свою чергу, збираються на загальні вибори і під наглядом Центральної виборчої комісії країни обирають свій керівний орган, члени якого отримують депутатські посвідчення від національного парламенту. І будь-які накази та рішення, якщо вони стосуються тієї чи іншої меншини, не можуть бути ухвалені без згоди національних самоврядувань.

Десант викликали?

18 січня під час таких виборів Ярослава Хортяні стала головою державного самоврядування українців Угорщини. «Коли ми заспівали гімн Угорщини, а потім гімн України, — каже пані Хортяні, — то у малярів слюзи були на очах». Василь Дурдинець, у свою чергу, зауважив, що ЦВК Угорщини дала найвищу оцінку рівню виборів саме української громади: без зайвих емоцій, культурно і по-діловому. І тільки в товаристві знають, яких зусиль довелося докласти, щоб громада збереглася. Останні вибори були надзвичайно важкі і засвідчили про серйозні недоліки в законодавстві.

«Вважається, що українці мають 12 районних самоврядувань, — каже пані Ярослава. — Але три з них ми не вважаємо українськими. Річ у тім, що згідно із законом не треба доводити свою національну належність. Досить просто записати,

1993 року), де вивчають українську мову, культуру, історію. Раз на два місяці виходить журнал «Громада». Готуються сюжети для телебачення і радіо. Кожна меншина має раз на місяць свої 15 хвилин на першому каналі ТБ і щотижня — 30 хвилин на радіоканалі «Каліпсо». Крім того, — культурні заходи, костюми для танцювального колективу, відкриття меморіальних дошок... Перелік можна продовжувати. Але досить навести кілька фактів.

У центрі Буди нині можна побачити меморіальну дошку «Русалки Дністрової» (на знімку). У цьому найпрестижнішому тепер місці колись була друкарня, в якій Руська трійця і друкувала свою «Русалку». Мабуть, не варто говорити, що дозвіл повісити стелу на такий будинок отримати нелегко. Або, наприклад, пам'ятник угорському королю Андрашу та його дружині Анастасії, доньці Ярослава Мудрого. Його встановлено в Тихоні, що на Балатоні, у найкрасивішому місці Угорщини, де взагалі заборонено ставити будь-які пам'ятні знаки. Урочистій події передувала справжня битва. А ще діаспора боролася, щоб

за кілька місяців. Тож передали урочисто дошку і поїхали назад. Потім українці з Франції, що посвячені в наші справи, кажуть: «Бачили ми знімки з церемонії відкриття стели, але про вас жодного слова». А українські газети взагалі забули написати, що все це було зроблено за ініціативи і на кошти нашого товариства. Посольство України в Єгипті і — все. Ми не маємо нічого проти посольства. У нас були кошти — ми витратили їх на Україну, бо прекрасно розуміємо її економічні проблеми. Врешті, і робилося все це для України. Але навіщо привласнювати здобуток такої малої громади?»

Болять нашим угорським українцям й інше. Скільки вже говорено про статус закордонного українця, а закону досі немає. Скоро вже між нашими країнами візи буде запроваджено. Закордонні угорці зможуть перетнути кордон за спрощеними правилами, а угорські українці? Хоча часто після поїздки на Батьківщину опускаються руки. Тут, мов на острові, бережуть і плекають рідну мову, а перетинають кордон... Щороку товариство проводить літні табори для дітей української діаспори з європейських держав (до речі, такого більше немає в жодній іншій країні). Запрошують туди і з України. І хіба це нормально, що ці діти з України стають свідомішими в угорському уніформному таборі?!

Окрема мова про гуманітарну допомогу: оздоровлення чорнобильських дітей, опіка над дитячими інтернатами в Україні. У товаристві гірко жартують: поки отримаєш усі дозволу, мабуть, в Африку можна двічі звозити цю гуманітарку. І це — тільки півсправи. Доводиться ще стежити, щоб допомога потрапила саме в ті руки, кому й призначалася.

«Коли на Закарпатті сталася повинь, відгукнулася вся Угорщина, — розповідає пані Ярослава. — Протягом двох тижнів ми зібрали кілька каміонів допомоги. Приїздило і чуюмо: один каміон — нам. Хто сказав? Якійсь митник. Хіба я знаю, як його звати. Але всю нашу суперечку зафіксовано на відеоплівку, адже готувався телесюжет. Ми, звісно, відстоювали цей каміон. А потім попросили угорських журналістів, щоб вони цього не показували. І журналісти дотримали слова. Я подякувала і по телебаченню, і по радіо всім мадярам за допомогою. Хіба ж могла розповісти про те, з чим ми зіштовхнулися? Як би це позначилося на авторитеті держави?»

До церкви треба дорости

І ще про одне — українську церкву. Її поки що в Угорщині немає. Не тому, що не можна викроїти кошти. Але в товаристві порадилися і вирішили відкладати гроші з власних заощаджень. До церкви треба дорости. Передусім духовно. А ще тут сподіваються, що до того часу вшунуть суперечки, якою вона має бути: православною чи греко-католицькою. Бо церква — це те, що об'єднує. Українська громада в Угорщині зараз, як цільний шматок мармuru. Не дай Бог, дасть тріщину. На думку пані Ярослави, саме завдяки цій згуртованості і вдалося зробити так багато. Бо для того, щоб справа завершувалася хорошими результатами, не потрібно багато людей. Головне, щоб вони вірили в цю справу і вірили одне в одного.

Наталія ФІЛІПЧУК.
Будапешт—Київ.

фото автора.

об'єднання — Товариство української культури — виникло 1991 року. Але активнішої громади, можливо, й немає.

«Це унікальне явище, — підтвердив і Надзвичайний та Повноважний Посол України в Угорщині Василь Дурдинець. — Громада виросла і зміцніла за 12 років. Нині це потужна сила, і український голос чути в угорському суспільстві».

Отож знайомтеся. Пані Ярослава Хортяні — голова Товариства української культури. Чоловік Нандор — угорець, який носить на костюмі тризуб. «Він працював на газопроводі «Дружба», — розповідає пані Ярослава. — А познайомилися ми в Гусятині, на вечорі угорсько-радянської дружби. Мати дуже болісно прийняла мій від'їзд з Батьківщини. А батько сказав: «Ідь. Якби мене відпустили, я б хоч зараз поїхав». Він родом з Любачівського району. Тепер це територія Польщі. У 41-му його вивезли на роботи до Німеччини, а як повернувся додому — на Тернопілля». Своєю найбільшою помічницею пані Ярослава вважає доньку Ніколетту. І каже, що якби в неї не було такої дружної сім'ї, такої підтримки, то їй нізашо не вдалося б зробити й половини зробленого.

А ще українці Угорщини в один голос говорять, що мають відчутну підтримку з боку Угорщини. У цій країні дуже цікава система самоврядування. Якщо в місцеві органи

що «я належу до української громади». Тож одне «наше» самоврядування створили цигани. Інше — росіяни. А ще є самоврядування у місці, де взагалі не ступала нога українця, навіть туриста». То, може, це комплімент нашій громаді? «Це не комплімент, — не згодна пані Ярослава. — Через цих десантників скорочено фінансову допомогу національним самоврядуванням на місцевих рівнях. Мовляв, нічого підтримувати етнобізнес. Адже держава виділяє істотні кошти на розвиток громад меншин. Окрім того, нас забезпечують приміщеннями для офісу. На шастя, ці десантники не пройшли до керівного органу. Ми себе захистили. Точніше, я кажу, що це Бог нас захистив. А ось вірменська громада дуже постраждала. Етнічні вірмени, по суті, втратили можливість розпоряджатися коштами, що їх виділяє Угорщина на підтримку меншини».

Анастасія — княгиня українська

До слова, українцям на цей рік виділено 27 млн. форинтів. Частина цих коштів тепер доведеться перерозподілити між місцевими самоврядуваннями, з вищезгаданої причини. Решта піде на утримання Інституту україністики. Товариство вже видало «Слово о полку Ігоревім», «Кобзар» Шевченка, збірник Лесі Українки двома мовами. Підтримує недільні школи (першу було відкрито

на пам'ятнику було написано: «Українській княгині Анастасії», бо вона таки українська. Є стела Сковороді. Скоро з'явиться пам'ятний знак жертвам Голодомору.

Амнезія

Про те, що пам'ятну дошку Лесі Українці в Єгипті зроблено і перевезено за кошти громади (а точніше, за кошти Угорщини), в Україні знають не всі. Як і те, що клопотався про це особисто президент Угорщини Арпад Гьонц під час переговорів з президентом Єгипту Хосні Мубараком. «15 хвилин вся угорська делегація не розуміла, про що мова, — каже пані Ярослава. — А Арпад Гьонц — великий прихильник України. Я знаю його особисто. Він якось сказав мені: «Ярославо, я люблю українців і шаную вашу культуру». Крім того, ще з часів його головування у Спільні письменників він був знайомий з перекладачкою з української на угорську Євою Гріґаші. Це її ідея — зробити і встановити пам'ятну стелу в Єгипті, де жила і лікувалася Леся Українка. Сім років ми до цього йшли. І тут несподіваний дзвінок з Каїра: «Везіть! В Єгипет саме їде міністр закордонних справ України Анатолій Зленко. Він і відкриє». Ми в авральному порядку зробили макет, знайшли скульптора, перевезли дошку. Приїхала ціла делегація від громади. І з'ясували, що міністр приїде тільки

А ЯК У НИХ

Тікай, хто може, — сьогоднішній девіз Молдови?

З першого квітня пенсії у Молдові збільшилися на двадцять відсотків. Тепер, за даними міністерства праці й соціального захисту, її середній рівень становить 180 молдавських лейв (трохи більш як 10 доларів), мінімальний — 100. Тим часом тільки за тепло в двокимнатній квартирі треба платити 350 лейв щомісяця. Такий тариф старим людям не подолати, і вони платять лише за те, що можуть і без чого жити зовсім неможливо: газ, воду, електроенергію. Грошей, що залишаються після виплати за послуги, вистачає хіба що на молоко й хліб.

Влітку цей нехитрий асортимент поповнюється капустаю та кабачками. Решта овочів і фруктів пенсіонерам не по кишені. Втім, «підкріплюючі вітамінами» може дозволити собі далеко не кожен працюючий. Земля в Молдові передана у приватну власність селянам, своєї техніки у них немає — доводиться наймати. Вода для зрошення коштує чималі гроші, і фермер змушений підвищувати ціни на ринку, щоб звести кінці з кінцями.

Більшість кишинівців купує продукти на ринках, магазини для них дорогі. На базарах попит має українська продукція — крупи, рибні та м'ясні консерви, цукерки, масло, сир. Усе це набагато дешевше, ніж те, що виробляється у Молдові або завозиться з Росії. Побутує думка, що головний потік українського експорту — контрабандний, звідси й низькі ціни. Овочі та фрукти, незважаючи на те, що є свої, масово постачають з Туреччини та Болгарії. Населення купує їх переважно взимку, вважаючи за краще влітку купувати своє, місцеве, екологічно чистіше: у селян немає грошей для закупівлі хмідобирив та отрутохімікатів. Останнім часом значно подешевшало м'ясо — після того, як Румунія заборонила завезення його з Молдови на свою територію. Кілограм телятини коштує сьогодні на ринку 30 лейв (близько двох доларів). Після недавнього візиту до Кишинева міністра закордонних справ Румунії Мірчі Джеоане жителі молдавської столиці почали негайно наповнювати холодильники: якщо румуни знімуть заборону, ціни на м'ясо на внутрішньому ринку знову злетять угору і стануть просто «непоσιльни».

Жити в селі трохи легше. Земельні наділи вільних грошей не дають, але все-таки годують. Багато кому допомагають діти, які поїхали на заробітки за кордон — таких близько мільйона. Тобто кожен четвертий житель Молдови — гастарбайтер. Влада не заперечує, що гроші, які ці люди надсилають додому, тримає на плаву економіку країни.

Найбільше виїхало з Гагаузії — автономії на півдні держави. Тут живуть бідніше, ніж у центрі. З рідного села молдавського прем'єра, Башкалії, виїхало майже все працездатне населення, залишилися лише діти та старі люди.

Трохи легше живеться у Придністров'ї. Тут більше робочих місць, оскільки працюють заводи, чого немає на правому березі Дністра. Середня пенсія в регіоні, в порівнянні з місцевих рублів на молдавську валюту, сягає 400 лейв (близько 30 доларів). З них лише 40 лейв йде на комунальні платежі. Проїзд у міському транспорті для цієї категорії громадян безплатний. Електроенергія дешева, тому що своя: у регіоні розташована Молдавська ГРЕС. У ветеранів Вітчизняної — пільги на ліки та лікування (на правому березі такі давно скасовано). Придністровці побоюються, що об'єднання з Молдовою позбавить їх наявних соціальних гарантій.

У Придністров'ї також живуть бідно, але тут, на відміну від правого берега Дністра, немає злидарів. Міністр економіки регіону Олена Черненко розповіла «ГУ», що останнім часом намітилася цікава тенденція: пенсіонери з правого берега прописуються на лівому, щоб отримувати придністровську пенсію. Найбільша — у колишніх військових — близько ста доларів. Батько мого приятеля з цієї причини недавно продав квартиру в Україні і переїхав до Тирасполя. Втім, набагато більше людей хочуть звідси виїхати. З Придністров'я — з причини політичної нестабільності, з Молдови — з економічної. Тому намагаються дістати російське, українське, румунське громадянство. Ті, кому нікуди виїхати і немає звідки чекати допомоги, а виховання не дозволяє просити милостиню, сором'язливо намагаються підміняти її торгівлею. Якось у пасхальні дні я зустріла бабусю, котра продавала дві крашанки. Якщо поведе, вона розраховувала заробити на хліб. На пропозицію просто взяти гроші, купити батон, а яйця залишити собі, жінка відповіла: «Я так не можу».

Молдова старіє. За даними статистичних органів (без врахування Придністров'я), з трьох мільйонів населення 660 тисяч — пенсіонери. Нинішнього року пенсійний вік, за вимогою міжнародних фінансових організацій, збільшиться з 60 до 62 років для чоловіків і з 55 до 57 — для жінок. За західними нормами, віковий ценз має бути й більший, але в Молдові це неможливо з банальної причини: люди тут довго не живуть. Середня тривалість життя і чоловіків, і жінок — 59 років.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Під книжками

У центрі хорватського міста Загреб вчитель математики кілька днів пролежав, похований під горою книжок у своїй спальні, перш ніж його визволили представники місцевої поліції, **повідомляє Апатова**.

60-річний педагог довго не відвідував дружину, яка перебувала в лікарні, і та зателефонувала сусідам з проханням дізнатися про долю чоловіка.

Підійшовши до дверей квартири, сусіди почули задушливий стогін, що долинав з помешкання. Мешканців звернулися до поліції, котра прийняла рішення ввійти всередину.

Мабуть, поліції над ліжком не витримали ваги книжок, що стояли на них, і обвалилися на літнього працівника освіти. Три дні чоловік не міг вибратися з-під завалу.

ФОТОФАКТ

Таку «сімейну сцену» можна побачити тільки в зоопарку Чонбері (Таїланд). Бенгальському тигреняткові нудно рости без ігор. А в компанії з поросятами життя за ґратами все-таки веселіше.

фото Рейтер.

Відвідувачі виставки Київської станції юних натуралістів оглядають експозицію робіт, представлену на конкурс агітбригад.

Директор Національного еколого-натуралістичного центру Володимир Вербицький демонструє колекцію рептилій лабораторії гідробіології.

Далі діятимемо ми!

(Початок на 1-й стор.).

Двадцять сім команд, які зібралися в Києві, — то фіналісти, переможці обласних конкурсів. А такі колективи існують майже в кожному районі України. Тисячі юних натуралістів стежать за благополуччям конкретних природних об'єктів і ведуть агітацію й серед однолітків, і серед дорослих. Форми цього руху сприяють, як висловилася одна з команд-учасниць, «впливові фактами на розум, піснею — на душу, знанням законів — на порушників». І з фактами, і зі знанням законів у дітлахів усе гаразд. Про рівень аргументації можна судити зі слів із виступу групи «Еко-Експрес»: «З того, як ми відпочиваємо на природі, видно, як природа відпочила на нас». А вокальний і хореографічний майстерності юних екологів могли б позаздрити й деякі естрадні «зірки».

Зал, заповнений учасниками конкурсу, з ентузіаз-

мом підтримував суперників. Було помітно, що успіх спільної справи важить для них не менше за перемогу. Однак змагання — це змагання. І, звичайно, в ньому були переможці. Гран-прі виборол екологічна агітбригада «Пульс» із Роздільнянського району Одеської області, перше місце поділили «Еко-Експрес» із Хірова Львівської області і джанкойські «Сорванцы» з Криму. Призерами стали колективи «Время», «Любисток», «Дивосвіт», «Еко-Дзеркало» та інші. Переможці виступлять перед делегаціями V Пан'європейської конференції міністрів екології, котра відбудеться у столиці України. А ті, хто програв... Гадаємо, що таких у цьому конкурсі немає. Та й тих, хто у виগ্রaші, набагато більше, ніж учасників. Ми з вами, між іншим, також належимо до них.

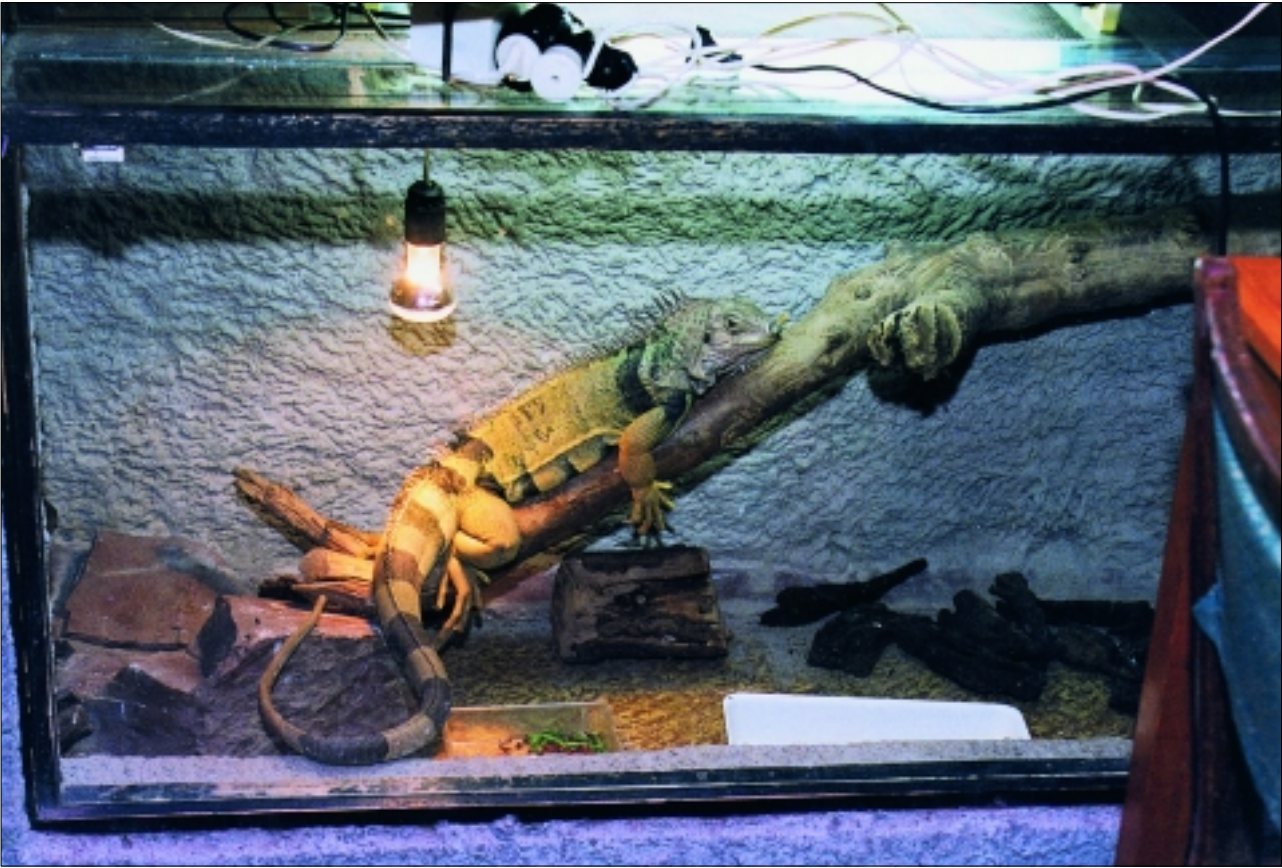
Олег ДЕНИСОВ.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Виступ агітбригади «Еколог» із Вінниці.

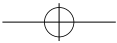
На сцені етно-екоколектив «Любисток» міста Яремчі.

Одна з «зірок» тераріуму — ігуана.

Лис Кузьма після перелому лапи може жити тільки під опікою юннатів.

Атлантида була в Криму?

Рівно 10 років алуштинські ентузіасти на чолі з керівником турфінми «Екзо-Крим» Ігорем Борисовим працюють над здав-
на відомою в науці «атлантичною» гіпотезою, яку підтверджують новими фактами про те, що кримське Південнобережжя зберігає в собі інформаційні тасмніці планетарного масштабу. Працюючи над туристичною програмою НАН України організації щіорічного відпочинку туристів «Таврійське кільце», вони виявили цікаві закономірності, пов'язані з певними точками в кримських горах і морі, розміщенням стародавніх укріплень, городищ, святилищ тощо. За час пошуків дослідники зібрали, систематизували та проаналізували велетенський масив інформації від найдавніших часів до найновіших даних учених усього світу про існування на Чорноморському узбережжі розвиненої цивілізації та її раптову загибель.

Тасмнічі символи

— Цікаво, що всі ці факти, документи, карти, графіки, знімки підтверджують нашу гіпотезу, з'єднують воедино історичні, геологічні й етнографічні паралелі саме на Чорноморському узбережжі, — каже Ігор Борисов. Адже вражаюче точні в деталях твори Платона про атлантів, що жили за Гібралтаром, а тоді загинули внаслідок катастрофи, не єдині. Атлантологи світу наводять і середземноморську адресу з островом Крит, архіпелагом Санторін, островом Стронгеле, чимало інших. Їх об'єднують свідчення про велетенський катаклізм. Згідно з сучасними дослідженнями, стався він у 8499 році до нашої ери, що збігається з хронологією Платона. За космічними легендами в переказах про Атлантиду дата першої загибелі столиці країни атлантів теж припадає саме на цей час.

Та до чого тут Крим? Зас-тосований науковцями метод геології (логіки нашої планети) дає можливість розкрити чимало загадок півострова. Зокрема, тасмнічі символи наскельних малюнків у печері в районі гори Демерджи, які можна побачити лише у присмерку дня літнього сонцестояння... Звідки в горах за 15 кілометрів від Алушти, у воді славнозвісного цілющюю предковичного скельного джерела Космо-Даміанівського монастиря іони срібла та інших білих металів, яких немає на півострові... Чимало загадок містить потужна алуштинська геоактивна зона гори-піраміди Ай-Тодор Тірренський... А поруч — у бік Ялти — біля перевалу Гурзуфське сідло знайдено древнє святилище зі слідами жертвоприношень, обкладене у середньовіччя хрестами з каміння, де було відшукано цілі скарби коштовностей-дарунків багатьох поколінь прочан... Століття тому археолог-етнограф Мюллер в розкопаному біля Алушти кургані виявив значний археастронічний пам'ятник з 24 концентричних валунів діориту — кром-лех з кам'яним триметровим ритуальним могилиним ящиком у центрі, як вважають, похованням вождя, V—VI століть до нашої ери. Кримські археологи і астрономи засвідчили: споруда на кшталт знаменитого англійського Стоунхенджа слугувала для визначення дат космічного календаря. (Аналогічний древній мегалітичний пам'ятник: первісну обсерваторію часів неоліту і епохи бронзи недавно знайшли вчені й під Бахчисараєм.).

Дослідження багатьох серйозних учених геологів кримських глибин минувшини свідчать, що катаклізми в алуштинській долині відбувалися ще за епохи міоцену (1 млн.—800 тис. років тому). Легенди і міфи древніх народів, свідчення Біблії про доісторичний потоп на Чорному морі отримують дедалі більше наукових обґрунтувань. Під-

няті з дна сучасними україно-російсько-американськими дослідницькими суднами скам'янілі відкладення свідчать про те, що в кінці так званого кам'яного віку Чорне море було велетенським прісноводним озером, у яке впадали Дніпро, Дунай, Дон і Дністер, а десь 8 тисяч років тому з підйомом рівня води була затоплена територія в 100 тисяч квадратних кілометрів, на якій раніше процвітали древні культури. За оцінками океанологів і геологів, потужний водопад у 400 разів перевершував Ніагарський. Учені вважають, що апокаліптичний потоп тоді стався унаслідок глобального потепління клімату і танення льоду, піднялася вода Світового океану, прорвала «греблю» Босфору, зрівняла рівень Середземного і Чорного морів, останнє з яких було на 150 метрів нижче першого. За площею вже

міст: Одесос, Аполонія, Месембрія, Істра, Тома і багатьох інших.

Якщо провести лінії від вершин...

Ця гіпотеза про грандіозний потоп на Чорному морі є ключем до розгадки записів Платона про досі легендарну древню зниклу Атлантиду. Чи не та це Понтіда — Чорноморська Атлантида, про яку в Причорномор'ї розповідає безліч стародавніх легенд? Дедалі більше вчених схиляється до думки, що її треба шукати не в Середземному морі, а з іншого боку Босфору — вірогідно, на дні біля узбережжя нинішнього Криму. Сучасні науковці вважають, що чорноморський потоп завдав жителям прибережних степів жахливого удару, та водночас сприяв розповсюдженню тих знань і навичок, які народилися в цих благословенних місцях, де, вважається, осіли перші на Землі людності орачів-хліборобів. Плодючість і благодатний клімат цих земель, працьовитість та інструменти були такі, що допомогли створити нашим давнім предкам недосяжне для інших племен «райське» життя. Та водночас у найпершій на планеті цивілізованій житниці потоп знищив і всі досягнення їхньої культури. Ті, хто врятувався від трагічної пове-

ну енергетику. Цікаво, що трикутник, утворений з ліній, проведених від основних вершин, під час обертання навколо вісі точно збігся з параметрами піраміди Хеопса, а центр віртуальної піраміди розташувався біля села Ізобільне — колишнього Корбеку (Корбекли). Порівняйте з тасмнічим Карбеніком (Карбоніком) — замком, у якому, за переказами, зберігалася легендарна чарівна чаша Грааля. Назва її звучала так і на стародавніх попередниках франко-валійських мов. Ще кілька трикутників, утворених на карті в результаті з'єднання лініями інших гір, засвідчили, що їхні вершини, може, не випадково(?) розташовані за сім кілометрів одна від одної, ніби кодують символи різних світових релігій. А якщо звести основу гіпотетичної піраміди в море — всі проведені від вершин приалуштинських гір лінії зійдуться за три кілометри від берега в унікальну точку. За гіпотезою Ігоря Борисова, саме там, на глибині 45 метрів (хоча навколо глибини понад 70 метрів), і знаходяться залишки споруд Атлантиди, засипані внаслідок потужної катастрофи. Їх збираються обстежити наукові експедиції. Характерно, що обриси гори Демерджи з майже фотографічною чіткістю увічнені в знаменитій картині Олександра Іванова «Явлення Христа народу», де Син Божий іде до людей уздовж озера, якого за часів життя художника ще не було. Прикметно, коли відображення картини дзеркально прикласти до фотографій, зроблених на березі нинішнього Ізобільнінського водосховища, обриси збігаються теж повністю і точно... але вже не з горою Демерджи, а з сусідніми Куш-Кая, Бабуган і Чатир-Даг. А дзеркальне відображення фото з картини ще раз намагає острів у тій самій — віддаленій від Алушти на три кілометри — езотеричній морській точці. Атлантиду? Чи її столицю Акрополь з головним храмом Посейдона на пагорбі?

А може, взагалі не було ніякої Атлантиди, і все це лише понад 25-віковий міф, занотований древніми греками певні свідчення про легендарний материк—коліску нашої цивілізації?

Хоч би як хто ставився до, може, фантастичної, але підкріпленої багатолітніми дослідженнями кримської версії адреси легендарної Атлантиди: сумнівався, заперечував, сприймав чи вірив, безперечно одне — вона має право на існування та увагу вчених. Так уже повелося, що люди з правіку шукають утрачений Рай: Едем, Атлантиду, Тридесяте царство, Ельдорадо... Хоча достеменно знаємо: ключі від Раю у руках кожного з нас, а райські ворота, звісно, — на рідній землі, якій треба повернути терплячість, любов і добробут.

...Між іншим, недавно до Алушти приїздила італійська делегація, у складі якої був професор теології падре Джузеппе Дженарі, котрий розповідав, що у сховищах Ватикану є інформація про майбутнє Алушти як усесвітнього духовного центру. Адже лише на її околицях збереглося 20 культових центрів шанованих віруючими різних конфесій, а біля підніжжя гори Аю-Даг знайдено майже 30 зруйнованих храмів-базилік.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Вагони метро випускатимуть у Харкові

Найзручніший і найнадійніший вид громадського транспорту екс-столиці найближчим часом поповниться вагонами власного виробництва. Угоду про співробітництво підписали начальник Харківського метрополітену Михайло Пилипчук і генеральний директор російського об'єднання «Метровагонмаш» Юрій Гулько. Документом передбачено створення спільного україно-російського підприємства з виробництва вагонів метро та їх капітально-відновного ремонту.

Передбачувана участь сторін у новому проєкті — 50 на 50. Виробничі площі й кадри — турбота українців, а техно-

логії надасть Росія. Перші вагони відрізнятимуться лише інтер'єром. Система управління залишиться такою самою. Проте з часом, запевнили засновники, підприємство перейде на випуск вагонів із сучасною системою управління, що дасть змогу зекономити майже тридцять відсотків електроенергії.

Перший вагон буде готовий уже восени. До серпня наступного року планують випустити ще 25. Саме стільки потрібно для запуску двох нових станцій харківського метро.

Микола КОСИЙ.

Харків.

ОГОЛОШЕННЯ

Господарський суд Дніпропетровської області (м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-А) порушив справи про банкрутство:

1. ПП «Промбуддеталь», код ЄДРПОУ 31364850, 49129, м. Дніпропетровськ, вул. Демет'єва, 4/252, р/р 26000001004470 АКБ «Прем'єрбанк», МФО 305686, справа № Б24/41/03. Розпорядник майна — Чеснова Н. В., тел. — (0562) 36-10-75.

2. ДП «Будівельно-монтажний проїзд № 317» ВАТ транспортного будівництва «Дніпротрансбук», код ЄДРПОУ 04691573, 49071, м. Дніпропетровськ, вул. Лісопаркова, 5 «А», р/р 26008140191001 у АКБ «Приватбанк», МФО 305299, справа № Б26/33/3. Розпорядник майна — Ясногор І. В., 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Московська, 6/301.

3. ТОВ «Василівське», код ЄДРПОУ 037041599, 52550, Дніпропетровська область, Синельниківський район, с. Василівка на Дніпрі, вул. Петровського, 16, р/р 2600630140 в Синельниківському відділенні Ошадного банку України № 2993, МФО 306362, справа № Б15/23/03. Розпорядник майна — Гончаренко Павло Олександрович, 51200, м. Новомосковськ, вул. Радянська, 41/21.

4. ТОВ «Агрофірма «Прометей», код ЄДРПОУ 31576608, 51473, Дніпропетровська область, Павлоградський район, м. Межиріч, вул. Яцуненка, 18, р/р 26006015040101 в Павлоградській філії АППБ «Аваль», МФО 306726, справа № Б24/44/03. Розпорядник майна — Кудрін Анатолій Павлович, 51402, Дніпропетровська область, м. Павлоград-2, а/с 354, тел. (05632) 4-96-16.

5. ТОВ «Мрія», код ЄДРПОУ 03743003, 51643, Дніпропетровська область, Верхньодніпровський район, с. Дмитрівка, вул. Гагаріна, 11, р/р 26006225357001 АПБ «Україна», МФО 305103, справа № Б29/11/03. Розпорядник майна — Шевцов Є. В., 49069, м. Дніпропетровськ, а/с 3925, тел. — (056) 239-23-62.

Постановою господарського суду Одеської області від 08.04.03 р. Управління комунального господарства та організації будівництва м. Білгород Дністровського Одеської області код № 03350108 визнане банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Брикульський В. Т. (ліцензія № 249867 від 22. X.01 р.).

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) по справі № 24/445-б визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру ТОВ «Українська Фондова Спілка» (м. Київ, бульвар Дружби Народів, 19). Ліквідатором призначено Суніцю Віктора Івановича (ліцензія № 047848 від 19.10.2001 р., т. 265-29-12, поштова адреса: 03039, м. Київ, Голосінський проспект, 8, арбітражному керуючому).

Господарський суд Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) Постановою від 08.04.2003 у справі № 6/76-8/57 визнав банкрутом Споживче товариство «МЕРКУ-РІЙ» (юридична адреса: 80200, м. Радеків, вул. Львівська, 31; код ЄДРПОУ 01757900) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Гула Ярослав Омельянович (Ліцензія: АА № 419202 від 16.10.2002., проживає: 79005, м. Львів, вул. І. Франка, 9; тел. (0322)96-54-96).

Постановою господарського суду Одеської області від 20.02.03 р. ВАТ «Березівська сільхозхімія» с. Шевченкове, Березівський район, Одеська область, код № 05490233 визнане банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Брикульського В. Т. (ліцензія № 249867 від 22. X.01 р.)

Господарським судом м. Києва постановою № 23/375-6 від 10.04.2003 р. визнано банкрутом ЗАТ «Модус» (04111, м. Київ, вул. Шербакова, 35, поточний рахунок 26007001000399 в АКБ «Український кредитно-торговий банк», м. Київ, МФО 3321723, ідентифікаційний код 25264332).

Ліквідатором ЗАТ «Модус» (ідентифікаційний код 25264332) призначено арбітражного керуючого Титаренко М. О. (ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України № 249637 серія АА).

Господарський суд Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) постановою від 25.12.02 р. (справа № Б-17/77) визнав банкрутом Агрофірму «Рідна земля» (Снятинський район, с. Прутівка, код 01050922) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Саєвич Н. А. (78200, м. Коломия Івано-Франківської обл., вул. Костомарова, 4/108), ліцензія АА № 249547, тел. (03433) 2-61-02.

ДП «Галицька троянда» ід. код 20821489 повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються за тел. (0322) 742-087.

30 июня 2003 года в 11 час. 30 мин. в помещении управления АОЗТ «Лисичанская птицефабрика» состоится очередное собрание акционеров.

Повестка дня:

- Отчет председателя правления о деятельности Общества в 2002 г.
  - Отчет председателя Наблюдательного Совета за 2002 год.
  - Отчет председателя ревизионной комиссии за 2002 год.
  - О выплате дивидендов, распределение прибыли за 2002 год.
  - Об изменениях и дополнениях в учредительных документах Общества.
- Начало регистрации в 11.00 час.За справками обращаться по телефонам: (06474) 93-4-24. Факс: (064740) 2-11-35.

Постановлением хозяйственного суда Николаевской области (54009, г. Николаев, ул. Адмиральская, 22) от 23 апреля 2003 г. по делу № 4/28 Сельскохозяйственный кооператив «Арендатор», коллективного хозяйства им. К. Маркса (г. Николаев, ул. Ленинградская, 94, р/с 26009301433153 в Николаевском центральном отделении ПИБ г. Николаева, МФО 326438, код ОКПО 06949998) признан банкротом.

Ликвидатором назначен Бицюк Андрей Владимирович (лицензия № 000004 от 28.12.99 г. Адрес для корреспонденции: г. Николаев, ул. Фрунзе, 50, НФ ОАО «Причерноморье»).

Господарським судом Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушено справу № 5/330-03 про банкрутство Приватного сільськогосподарського підприємства «Україна» (23133, с. Біліківці Жмеринського району Вінницької області, п/р 26004301150305 в Жмеринському відділенні Промінвестбанку, МФО 302322, код ЄДРПОУ 03732910). Розпорядником майна призначено Глебова Василя Федоровича (ліцензія АА 249750 від 19.10.01 р., м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 23, тел. (0432) 32-75-22).

Господарський суд приймає письмові заяви з вимогами до боржника, а також документи, що їх підтверджують, протягом 30 днів від дня опублікування оголошення

Дивовижна енергія голки

ХАРАКТЕРИ

Майже два місяці замість запланованих двох тижнів тривала персональна виставка Лариси ШУСТЕРМАН у Севастополі. Вона стала найпопулярнішою та найбільш відвідваною. Близько десяти тисяч осіб змогли доторкнутися до дива, відчутти захоплення від побаченого вперше. Автор цих рядків не виняток. Подивіться на її роботи (на знімках). Хіба можна зодгадатися, що картини написано не пензлем художника, а вишито нитками?

Лариса Миколаївна Шустерман має 44 роки трудового стажу, і професія аж ніяк не жіноча — механік сільгоспмашин. Техніка, машини і тонка поезія вишивання — речі, здавалося б, несумісні. Але ні, і те й те посідає в її житті важливе місце. Лариса Миколаївна з захопленням порпається у моторі автомобіля і, забуваючи про час, по кілька годин натхненно ви-

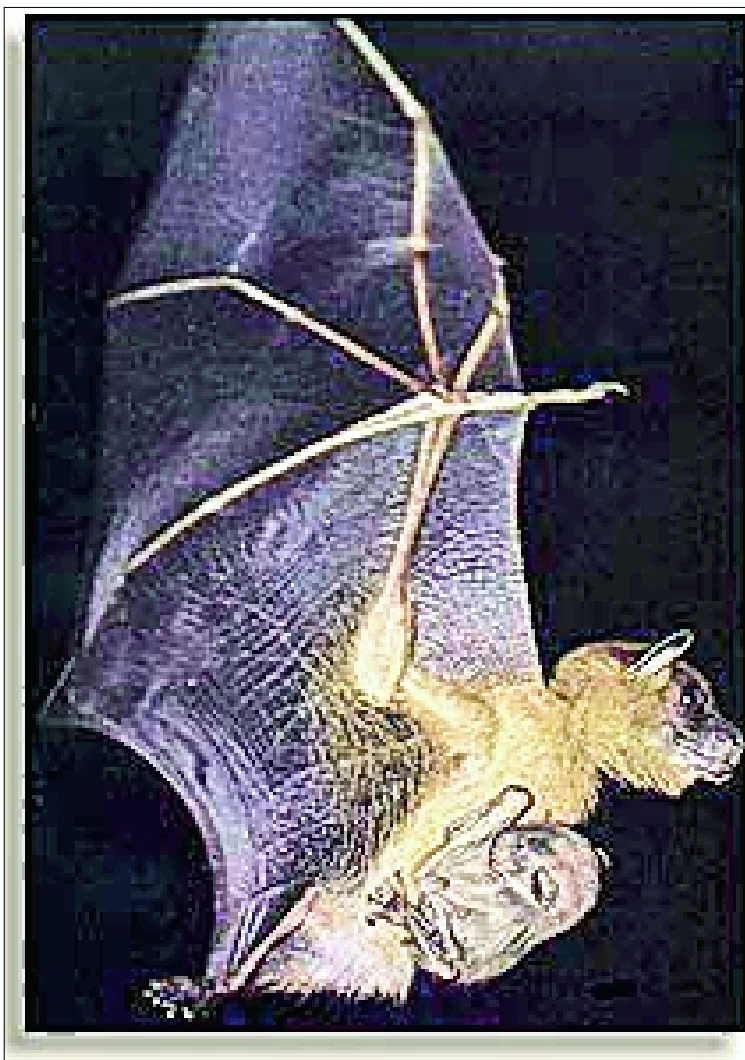
шиває, ретельно підбираючи відтінки кольорів для свого чергового шедеву. Зовсім недавно вона залишила роботу, і давнє хобі стало сенсом життя.

На рахунку художниці-вишивальниці більш як сто картин. На найскладніші полотна йшло по 10—11 місяців роботи. Найтонші відтінки кольорів, гру світла і тіні Лариса Миколаївна майстерно передає за допомогою блискучих французьких ниток. В одній роботі інколи використовує до 300 відтінків водночас.

Тонку поезію її натюрмортів, пейзажів, портретів, квітів устигли оцінити не лише в Україні. На рахунку пані Шустерман більш як 20 виставок, зокрема в Австрії, Греції. Виставку в Севастополі Лариса Миколаївна організувала за свій рахунок (як і багато інших), продавши кілька картин. Найзаповітніша мрія цієї талановитої жінки — створити постійно діючу експозицію. Її праця, одержимість, палке бажання творити заслуговують на це. Про це свідчать три томи захоплених відгуків різними мовами світу. Професор Стенфордського університету про вишиті картини написав так: «Для цієї колекції треба зарезервувати кімнату в Луврі...»

Хочеться сподіватися, що талановитій українці допоможуть і Бог, і Міністерство культури, щоб таку кімнату було виділено їй на батьківщині. Адже давно відомо, що таланту потрібно допомагати, нездари проб'ються самі.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.
Севастополь.

Як носоріг із бетменом подружився

«Хатинка для бетмена». Ніні, до Михайла Поплавського це не має жодного стосунку. Акція під такою назвою відбулася нещодавно у Київському зоопарку. Домівки для справжніх пухнастих кажанів змайстрували учні середньої школи № 2 Подільського району міста Києва і разом із французькими школярами прилаштували їх на території зоопарку. Гості з Франції — учасники танцювального ансамблю «Лі-корн» («носоріг»), яких запросив до України ансамбль фольклорного та сучасного танцю «Зернятко». Він діє при Будинку дітей та юнацтва «Вітряні гори».

Отож шпаківні, а точніше «кажанятники», встановлені школярами, — це для тварин, які захочуть поселитися поряд з птахами, конями, слонами та іншими мешканцями зооахів. А ще у зоопарку є притулок для рукокрилих. Ди-

вина, скажете, вони б ще санаторій для слимаків вигадали! А це зовсім не жарг. Потреба в такому «закладі» є. У притулку живуть тваринки, яким не пощастило: чи поранилися десь, чи перемерзли, одним словом — немічні. Знаєте, буває, потепліло навесні, а через день знову морозець — а вони ж, бідаки, й попросилися з тим першим теплом.

Незважаючи на те, що в народі кажанів недолюблюють, марновірства усялякі про них переказують (з нічними представниками фауни частенько таке трапляється), ці тварини корисні — їдять шкідливих комах. До речі, на території України мешкають понад 25 видів кажанів, більшість з яких занесено до Червоної книги.

Ірина БУЛАНЕНКО.

На знімку: знавці вважають їх найкрасивішими створіннями природи.

ДОБРЕ!

Студентам на пиво

Сім студентів Національного університету «Львівська політехніка» одержуватимуть іменні стипендії від «Львівської броварні». Умови конкурсу, за результатами якого і визначать щасливчиків, такі: гарні оцінки, успішна співбесіда і блискуча наукова праця. Перевагу віддають студентам, що обрали спеціаль-

ності, якимось чином пов'язані з пивоварінням, наприклад, «технологія бродильних виробництв і виноробства». Грошове заохочення збережеться весь термін навчання за умови успішного навчання (середня оцінка — не менш ніж 4,5 бала) — не менш ніж 400 до тисячі гривень, повідомляє агентство Інтерфакс.

ТОЧКА ЗОРУ

Давайте трохи поспілкуємося

«Сьогодні всі прийшли потішитися кінцем», — сказав ведучий, і молодіжна публіка столичного арт-клубу «44» зареготала. Так почалася презентація альманаху «Кінець кінцем». Це третій номер видання про сучасне візуальне мистецтво і культуру, створеного в Івано-Франківську. Назва журналу — філософська: поняття «кінець» актуальне у різних аспектах і в будь-який час. Завершення одного — це початок другого. А коли це стосується мистецтва, то й поготів.

Варто зазначити, сама презентація пройшла чудово. Відома франківська група «Перкалаба» (поєднання місцевого мелосу і панківської енергетики), під музичний аккомпанемент якої тривав вечір, налаштувала гостей на одну (франківсько-філософську) емоційну хвилю. А от з самим «Кінцем» дещо складніше. Враження від журналу суперечливе. Здавалося б, основна ідея видання — PR, тобто громадські зв'язки, спілкування, — збігається із стереотипом про потреби часу. (Кажуть, що будь-який проект має успіх, коли він лежить в одній площині із стереотипами суспільства, при

цьому неважливо, схвалює чи розвінчує він ці стереотипи.) Крім того, безперечно, відчувається величезний потенціал творчої думки. Вона в багатьох аспектах дає уявлення про тенденції в сучасному мистецтві. Однак саме в піарі, тобто у зв'язку з громадськістю, який творці й визнають основною ознакою сучасної культури, альманах чомусь програв. Це нагадує варіант у своєму соку. Не берусь сказати однозначно, але щось одне тут відіграє вирішальну роль: або підсвідоме бажання довести, що ЦЕ варто вписати в аннали історії, або завишена самооцінка причетних до «станіславського феномену». Можливо, у мистецтві й недоречні такі поняття, як мета, визначеність. Проте схоже, що «Кінець» живе своїм окремим життям, мусуючи паралелі село—місто, культура—псевдокультура... Між тим, проект можна вважати вдалим, якщо прийняти за основу точку зору одного з авторів видання, що альманах — це можливість спілкуватися людям, близьким по духу, які часом не бачаться десятками років. Отож, чекаємо кінця. Наступного.

Ольга СРІБНА.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

© Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311084.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»